

*Nikt nie jest zwyczajny.
Jesteśmy niezwykajni i nienormalni –
refleksje o nas i innych*

Scenariusz zajęć do książki Pera Nilssona

Inny niż wszyscy

Scenariusz zajęć do książki

Inny niż wszyscy

Per Nilsson

Typ zajęć: lekcja wychowawcza, etyka, zajęcia dodatkowe

Wiek uczniów: 11-13 lat

Temat: *Nikt nie jest zwyczajny. Jesteśmy niezwykajni i nienormalni – refleksje o nas i innych w książce „Inny niż wszyscy” Pera Nilssona*

Czas: 90 min.

Cele:

Po zajęciach uczeń:

- wymienia bohaterów książki,
- pokazuje wpływ zespołu Aspergera na zachowanie chłopca,
- charakteryzuje bohatera książki,
- proponuje sposoby pomocy osobom z zespołem Aspergera.

Formy i metody pracy: praca indywidualna, praca w parach, praca w grupach, mapa mentalna, techniki dramowe (stop-klatka, krąg życia, w płaszczy eksperta), dyskusja, praca z tekstem.

Materiały:

- markery, arkusze papieru,
- media z dostępem do Internetu,
- karty pracy,
- książka *Inny niż wszyscy*, Per Nilsson, Wydawnictwo Zakamarki, Poznań 2017,
- artykuł Magdaleny Szwarz, *Geniusz w opalach*, www.polityka.pl.

Tok zajęć:

1. Prowadzący zaprasza uczniów do zabawy w „cienie”, podczas której uczestnicy rozchodzą się po sali i dobierają w pary. Jeden z uczestników wykonuje jakieś czynności, a drugi jako jego cień powtarza ruchy. Po ustalonym czasie uczniowie zamieniają się rolami. Ćwiczenie można kontynuować poprzez łączenie uczniów w większe grupy. Na koniec wszyscy uczestnicy podążają za osobą poruszającą się przed nimi. Po ćwiczeniu prowadzący inicjuje dyskusję:

- *Jak czuliście się w obu rolach?*
- *Która z nich była bardziej twórcza/męcząca/łatwiejsza?*
- *Co by było, gdyby wszyscy robili i zachowywali się tak samo?*

2. Prowadzący rozdaje wszystkim uczniom karty pracy (strona z kwiatkiem, zamieszczona na końcu scenariusza), wyjaśniając, że zadaniem każdej osoby będzie rozmowa z kilkoma różnymi osobami i uzupełnienie pól informacjami:

czym się różnię od koleżanek i kolegów i w czym jestem do nich podobna/podobny. A następnie, już indywidualnie, zastanowienie się i wpisanie w „liściach”, jakie korzyści wynikają z tego, że się różnimy.

3. Nauczyciel mówi uczniom, że dzisiaj rozmowa dotyczyć będzie jednego z bohaterów książki *Inny niż wszyscy*, Oskara, ale zanim zaczną dyskusję prosi o wysłuchanie fragmentów książki, które dotyczą chłopca (fragment książki od str. 12 do 29).

4. Następnie prowadzący informuje, że zaraz wejdzie w rolę dziennikarza, który będzie zadawał pytania na temat Oskara i prosi jednocześnie, aby każdy wyobraził sobie, że jest osobą, znającą

chłopca (np. kolegą, nauczycielem, dyrektorem szkoły, mamą, tatą, sąsiadem etc.). Na znak nauczyciela uczniowie zastygają w pozach wyrażających stosunek do bohatera. Następnie nauczyciel w roli podchodzi do kolejnych osób i zadaje im pytania (w zależności od roli ucznia), np.

- *Kim jesteś?*
- *Co robisz?*
- *Co myślisz o Oskarze?*
- *Skąd go znasz?*
- *Jakim jest kolegą?*
- *Dlaczego nazywacie go „profesorkiem”?*
- *Za co go podziwiasz?*
- *Czy zauważyliście jakieś dziwne zachowania chłopca?*
- *Dlaczego tak długo się ubiera przed wuefem?*
- *Co dzisiaj robił?*
- *Czym się zajmuje w domu?*
- *Jakie są jego zainteresowania?*
- *Dlaczego próbuje rozszyfrować system numerów telefonicznych? Po co to robi?*

(Kolejne pytania muszą wynikać z odpowiedzi uczniów, tak aby pokazać trudności chłopca w kontaktach z innymi i duże możliwości intelektualne.)

5. Nauczyciel dzieli klasę na grupy. Na środku sali kładzie plakat z napisem „Oskar”, a obok cztery puste plansze, na których uczniowie wypisują swoje spostrzeżenia związane z następującymi kwestiami:

- *wiedza i umiejętności Oskara,*
- *sposób zdobywania wiedzy,*
- *kontakty się z innymi ludźmi,*
- *emocje, które przeżywa.*

6. Po prezentacji ćwiczenia prowadzący zajęcia rozmawia z uczniami na temat zespołu Aspergera, w tym celu rozdaje uczniom krótkie fragmenty artykułu *Geniusz w opałach* (długość i wybór fragmentów tekstu nauczyciel uzależnia od dojrzałości dzieci) – uczniowie w formie mapy mentalnej wypisują na tablicy najważniejsze wnioski wynikające z przeczytanego tekstu, a następnie dyskutują:

- *Dlaczego zespół Aspergera nie jest chorobą?*
- *Co rozumiecie pod stwierdzeniami, że ktoś myśli/zachowuje się „normalnie” czy „nienormalnie”?*
- *Co może powodować, że ludzie zachowują się z naszego punktu widzenia „inaczej”, „dziwnie”?* (Warto podkreślić, że postrzeganie świata może się zmieniać w wyniku, m.in. silnych emocji, w tym zakochania się, zażywania różnych substancji, nakładania okularów, medytowania, a także z różnic kulturowych, ludzkich doświadczeń etc.)
- *Jak myślicie, czy w szkołach jest wiele osób z zespołem Aspergera?*
- *Jakie problemy mogą mieć dzieci z zespołem Aspergera?*
- *Jak można im pomóc?*

7. Prowadzący zaprasza do analizy powieszonych plakatów i zastanowienia się, jak pomóc Oskarowi. W tym celu przydziela uczniom role ekspertów, tworząc grupy:

- psychologów,
- pedagogów,
- lekarzy,
- kolegów z klasy.

Zadaniem zespołów jest wskazanie, w dowolnej formie, sposobów pomocy bohaterowi.

8. Nauczyciel dzieli klasę na trzy grupy i zaprasza uczniów do „podróży w przyszłość”, w tym celu zachęca, aby kolejne zespoły pokazały w formie *stop-klatki*, jak wyobrażają sobie życie Oskara za: 10, 15 i 20 lat. Na znak nauczyciela (np. klaśnięcie w dłoń) wszystkie grupy zastygają przez chwilę. Po ustalonym czasie uczniowie jednej grupy pozostają w rolach, a dwie pozostałe wychodzą z ról, następnie odgadują:

- *Co mogło się wydarzyć w życiu Oskara?*
- *Kim jest?*
- *Co robi?*
- *Z kim jest?*
- *Czy jest szczęśliwy?*

Uczniowie mogą pojedynczo podchodzić do postaci i zadawać pytania o Oskara. Po wyczerpaniu pytań te same zasady postępowania dotyczą kolejnych grup.

9. Prowadzący przedstawia uczniom sylwetki znanych osób, u których zdiagnozowano zespół Aspergera, np. Albert Einstein, Alfred Hitchcock, Izaak Newton, Dan Aykroyd, Jane Austen etc. (W zależności od zainteresowania uczniów i możliwości czasowych nauczyciel wybiera jedną lub kilka postaci.)

10. Nauczyciel rozdaje kartki z fragmentami zdań i prosi, aby każde dziecko wylosowało jedno i dokończyło je na głos, np.:

- *Dzisiaj nauczyłam się, że.../Dzisiaj nauczyłem się, że...*
- *Chciałabym się jeszcze dowiedzieć.../Chciałbym się jeszcze dowiedzieć...*
- *Dlaczego nie...*
- *Co by było, gdyby...*
- *Uważam, że...*
- *Najbardziej zaskoczyło mnie...*
- *Dlaczego nie... etc.*

opracowanie scenariusza: Alina Płaziak-Janiszewska

Książki w serii:

Zakochałem się w Mileniu

Inny niż wszyscy

Na zawsze Milena

Koniec z Mileną

Per Nilsson, il. Pija Lindenbaum

przeł. Marta Rey-Radlińska

Wydawnictwo Zakamarki

www.zakamarki.pl

